

and regulating corporate activities to ensure the sustainable and balanced development of the global economy.

References

1. Лимонова Е.М., Архіпова К.С. Транснаціональні корпорації: основні етапи розвитку та регулювання їхньої діяльності в умовах глобалізації. Європейський вектор економічного розвитку. 2014. №1 (16). С. 93-101.

2. Сорока І.Б. Транснаціональні корпорації та їхня роль у процесі активізації міжнародної інтеграції/ І.Б. Сорока //Актуальні проблеми економіки.- 9.- 2009.-С. 35-41

3. Чернова О.В., Пазиніч О.В. Транснаціональні корпорації в міжнародній економічній системі. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 12. С. 24-26.

Пілевич Д.С.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри облікових технологій і бізнес-аналітики,

Державний податковий університет

РИЗИК – МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

В роботі досліджено сутність бізнес-аналітики та важливість інструменту ризик-менеджменту в управлінні підприємством в умовах змін.

Потрібною умовою постійного розвитку будь-якого підприємства є швидка реакція на зміни у зовнішньому середовищі, оскільки в основі сучасного ринкового успіху підприємства лежить конкурентна раціональність, тобто здатність мислити і діяти швидше, точніше та етичніше. За даних умов бізнес-аналітика виступає дієвим інструментом ефективного корпоративного управління. Під бізнес-аналітикою також розуміють набір методів, інструментів і послуг автоматизованого аналізу даних, які допомагають зрозуміти, що відбувається у вашому бізнесі з метою покращення прийняття рішень, а також надати допомогу у плануванні майбутнього фірми[1].

Щодо визначення основних завдань, що має вирішувати бізнес-аналітика, то вони достатньо повно досліджені З. Яремко [2], зокрема до них відносять:

- оцінку ефективності використання ресурсів;
- визначення перспектив розвитку підприємства;
- розрахунок можливих ризиків та пропозиції варіантів їх страхування;
- складання бізнес-плану підприємства на основі аналізу минулих періодів;
- вивчення стану виконання показників плану та знаходження причин відхилень фактичних показників від нормативних;
- оцінку кінцевих фінансових результатів;
- пошук резервів збільшення виробництва і продажів.

Бізнес-аналітика часто ототожнюється із веденням фінансової звітності за певними показниками чи критеріями за певні проміжки часу, проте це далеко не повне і функціональне визначення. Бізнес-аналітика оперує з даними із різних джерел та здатна забезпечити саме динамічний перегляд та аналіз різних сегментів даних, прагнучи відповісти на питання – чому саме такі дані отримано і як покращити роботу, тим самим формуючи чітке уявлення в реальному часі про бізнес-операції фірми та пояснюючи ефективність чи навпаки проблеми в роботі закладу.

Бізнес-аналітика має важливе значення у прогнозуванні діяльності компанії. Традиційно, прогноз діяльності підприємства вибудовувався на моніторингу та аналізі минулих років з метою виявлення можливих тенденцій, на які робилися акценти в плануванні асортименту виробленої продукції та обсягів збуту. З бізнес-аналітикою така діяльність стане більш ефективною, а також гнучкішою, оскільки дасть реальні можливості для своєчасних коригувань витрат (наприклад, ефективного розподілу робочих годин персоналу), що доволі актуально в сучасних умовах значної втрати персоналу за періоду кризи внаслідок військового стану.

Відкриваються нові можливості управління основними фондами компанії, більш раціонального використання сировини та напівфабрикатів, втрат від псування різних видів сировини, зменшення відходів, і все це стає реальним завдяки автоматизації відстеження основних бізнес-процесів.

Бізнес-аналітика здатна також створити сприятливу новітню технологічну основу для подібних успішних ініціатив з оптимізації шляхом економії витрат, покращення роботи з клієнтами та збільшення продажів, які є важливими для довгострокового зростання.

Таким чином, нами розглянуто поняття «бізнес-аналітика» в контексті розвитку підприємства, важливість якої постає у забезпеченні можливостей реального потоку-часу («real time information flows») унаочнювати та аналізувати, і, відповідно, адекватно до викликів використовувати інформацію та корпоративні знання системно та різнопланово, починаючи від постачальників, партнерів, стейкхолдерів та субпідрядників до споживачів, потенційних клієнтів, громад, державних органів управління тощо [3].

Забезпечення ефективного функціонування підприємства вимагає економічно грамотного управління його діяльністю. Бізнес-аналітика допомагає вивчити тенденції розвитку, оцінити та дослідити чинники зміни результатів діяльності, обґрунтувати бізнес-план і управлінські рішення, здійснити контроль за їх виконанням, виявити резерви підвищення ефективності виробництва, виробити економічну стратегію його розвитку. Побудова механізму створення та підвищення конкурентоспроможності підприємства визначає його функціонування і розвиток в умовах сучасного високо конкурентного ринку і є основною передумовою розвитку національної економіки.

Важливість використання методології аналізу та управління ризиками підтверджується тим, що в кожній версії єдиного всесвітньо визнаного стандарту бізнес-аналізу – Керівництво ВАВОК (The Essential Standart for Business Analysis) – зазначена методологія є незмінною та включена у спектр рекомендованих інструментів аналізу (Techniques) [4].

Використання ризик-менеджменту як інструменту бізнес-аналітики орієнтується на послідовне виконання наступних кроків:

- ідентифікація ризику – процес знаходження, розпізнавання й опису ризику;
- аналіз ризику – процес розуміння природи ризику та визначення рівня ризику;
- визначення ступеня ризику – процес порівняння результатів аналізу ризику з критеріями ризику для визначення того, чи можна прийняти величину ризику;
- обробка ризику – процес модифікації ризику [4].

Під час здвіснення аналітичних процесів в умовах змін організації основною метою аналізу та порівняльної оцінки ризику є зосередження ресурсів на найважливіших видах небезпечних подій та ризиків. Важливо під час нестабільності ситуації не пропустити події з високою частотою появи і істотним сукупним ризиком. Аналіз має бути заснований на критеріях, встановлених у галузі застосування менеджменту ризику.

Здатність швидко реагувати на внутрішні та зовнішні зміни є одною із важливих конкурентних переваг сучасного підприємства в сьгоднішніх ринкових умовах. Відповідно до здатності реакції змінюються та ускладнюються відповідні фактори ризику, відкриваються їх нові, раніше невідомі сторони та характеристики. Ризики стають багатофакторними, міждисциплінарними, мають низку складних внутрішніх залежностей. Звідси виникає необхідність використання в процесі бізнес-аналітики нових комп'ютерних технологій та складних інструментів моделювання.

Список використаних джерел:

1. Businessanalytics: website.URL:<https://www.ibm.com/analytics/business-analytics> (access date: 26.02.2022)
2. Яремко З.М. Модель бізнес-аналітики підприємства в контексті стратегічного управління. Інноваційна економіка. 2013. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2013_3_76 (дата звернення 14.12.2020)
3. Яворська О. Г. Бізнес-аналітика як інструментарій підтримки прийняття рішень в ресторанному бізнесі. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. Одеса: Одеський національний економічний університет. 2021. № 3-4(78-79). С.174–185
4. Сидорова А. В., Біленко Д. В., Буркіна Н. В. С 347 Бізнес-аналітика: навчально-методичний посібник. Вінниця: ДонНУ ім. Василя Стуса. 2019. 104 с